

Vplyv práva EÚ/ES na životné prostredie

Mag. Annamária Tóthová
Ing. Peter Gallovič

dvořák || hager & partne
advokátska kancel

Vymedzenie pojmu životné prostredie

Životné prostredie

"Životné prostredie" zahŕňa: prírodné zdroje ako abiotické, tak biotické, ako sú vzduch, vodná pôda, fauna a flóra a interakcia medzi tým istými faktormi; majetok, ktorý je súčasťou kultúrneho dedičstva; a charakteristické aspekty krajiny.

V čase vypracovania Európskeho dohovoru o ľudských právach a Európskej sociálnej charty sa životné prostredie týchto dokumentov netýkalo a preto neobsahuje definíciu životného prostredia.

Ani Európsky dohovor o ľudských právach ani Európska sociálna charta nepoužívajú ochranu životného prostredia ako také, ale len rôzne individuálne práva ustanovené v týchto zmluvách, ktoré by mohli byť ovplyvnené životným prostredím a tak vymedzujú jeho okruh.

Otázka presného vymedzenia životného prostredia však nie je nevyhnutne dôležitá na pochopenie judikatúry Súdneho dvora a rozhodnutí výboru.

Životné prostredie

Statická definícia =

ŽP je súbor faktorov potrebných pre život určitého živého organizmu.

Dynamická definícia (Wikova definícia) =

ŽP je tá časť sveta, s ktorou je sledovaný objekt v stálej interakcii, ktorú používa, pozmeňuje, a ktorej sa nakoniec, aby nezahynul, musí aj prispôbovať.

V roku 1979 bola prijatá tzv. „Tbiliská“ definícia, podľa ktorej:

Životné prostredie je systém zložený z prírodných, umelých a sociálnych zložiek materiálneho sveta, ktoré sú, alebo môžu byť, s uvažovaným objektom v stálej interakcii.

Európska politika v oblasti životného prostredia sa opiera o:

- zásadu predbežnej opatrnosti,
- zásadu prevencie,
- zásadu odstraňovania znečistenia pri zdroji,
- zásadu „znečisťovateľ platí“

Životné prostredie

- *Zákon č. 17/1992 Zb. z 5. decembra 1991 o životnom prostredí v znení ďalších predpisov č. 127/1994 Z.z. , č. 287/1994 Z.z., č. 171/1998 Z.z., č. 211/2000 Z.z.*

Životné prostredie alebo zriedkavo environment je všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda i samotné organizmy

Zložky životného prostredia

1. neživé (anorganické) zložky

voda (hydrosféra) - bez nej vydržíme 6 dní

pôda (pedosféra) - až 64 % potravy získavame z pôdy – dôležitá ochrana,

ovzdušie (atmosféra) - bez vydržíme 3 minúty

horninové podložie (litosféra)

Bez týchto zložiek je život nemožný

2. živé (organické) zložky

organizmy (biosféra)

Štúdiom vzťahov organizmov a životného prostredia všeobecne sa zaoberá ekológia, prípadne environmentalistika (skúma pôsobenie človeka na ekosystémy, prevenciou znečisťovania ŽP, nápravou vzniknutých škôd a prevenciou nežiadúcich zásahov).

Klasifikácia životného prostredia

ŽP možno klasifikovať z viacerých hľadísk, napr. **podľa vzniku** na:

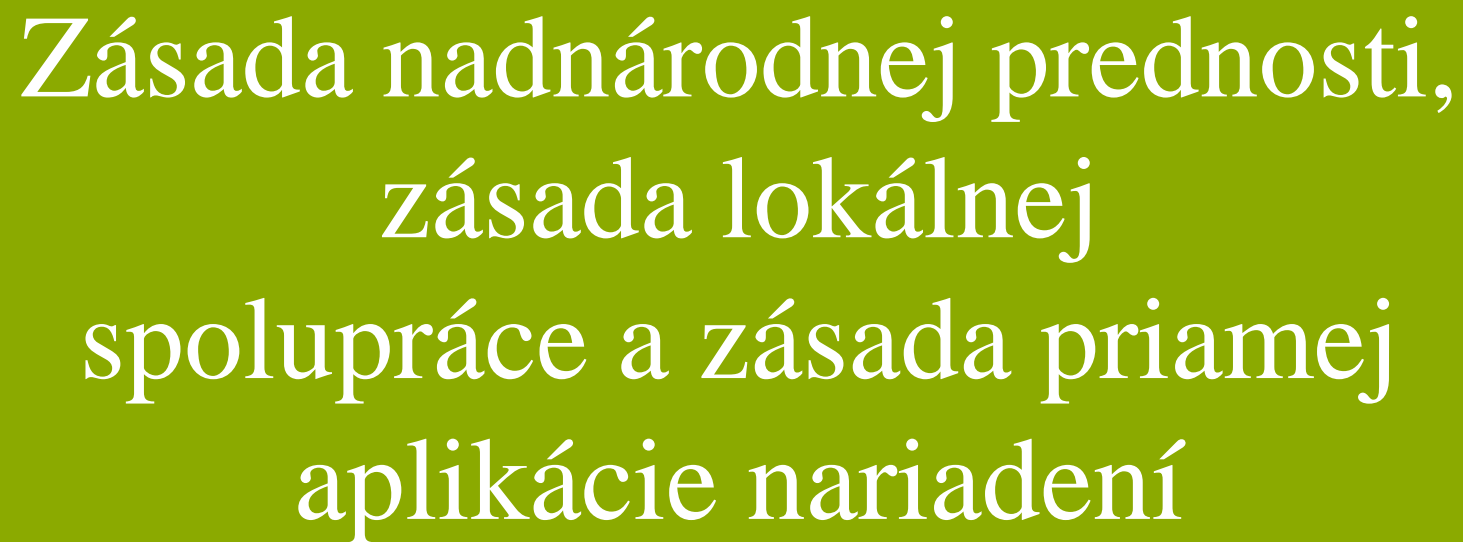

- *Prírodné* (živá a neživá príroda),
- *Umelé - antropogénne* (všetky hmotné objekty, ktoré ľudstvo počas svojej existencie vytvorilo).
- *Sociálne* (duchovný svet človeka a sieť vzťahov medzi ľuďmi, ktoré vznikli v historickom procese vývinu ľudstva).

Podľa prevládajúcich funkcií, ktoré plní prostredie pre človeka, môžeme v rámci jeho ŽP vyčleniť prostredie:

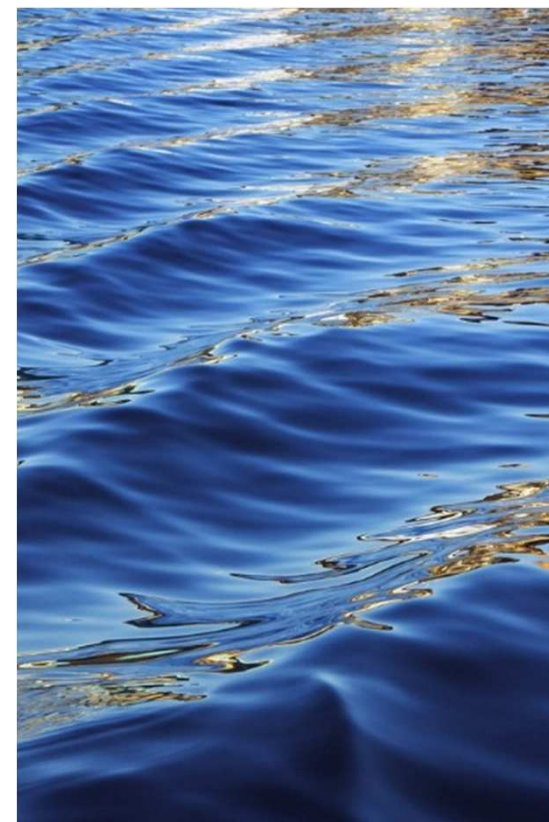
- Pracovné,
- Obytné,
- Rekreačné.

Jednotlivé zložky ŽP sú medzi sebou navzájom spojené zložitými väzbami a tvoria mnohozložkový dynamický systém. Systém ŽP možno skúmať z rôznych aspektov, ako napr. ekologických, ekonomických, politických, technických, technologických atď.

Zásada nadnárodnej prednosti,
zásada lokálnej
spolupráce a zásada priamej
aplikácie nariadení

Zásada nadnárodnej prednosti

- Prednosť práva EÚ – Costa v ENEL 6/64 – všeobecná pôsobnosť zásady prednosti
- Prednosť práva EÚ – čl. 7 ods. 2 Ústavy SR – prenesenie výkonu časti svojich práv na základe medzinárodnej zmluvy na EÚ
- Záväznosť aplikácie práva EÚ – čl. 144 ods. 1 Ústavy SR – sudcovia sú viazaní medzinárodnou zmluvou podľa č. 7 ods .2, t.j. ZEÚ a ZFEÚ

Zásada nadnárodnej prednosti

- Pramene práva EÚ:
 - o primárne právo (ZEÚ, ZFEÚ, protokoly, zmluva o pristúpení)
 - o všeobecné zásady práva EÚ
 - o medzinárodné zmluvy uzatvorené EÚ a zaväzujúce EÚ
 - o sekundárne právo
 - o judikatúra SDEÚ

Zásada lojálnej spolupráce

čl. 4 ods. 3 ZEÚ

Podľa zásady lojálnej spolupráce sa Únia a členské štáty vzájomne rešpektujú a vzájomne si pomáhajú pri vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo zmlúv.

Členské štáty prijímú všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie.

Členské štáty pomáhajú Únii pri plnení jej úloh a neprijímú žiadne opatrenie, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Únie.

Pravidlo plnenia zmluvných záväzkov v medzinárodnom práve: *Štát sa nemôže odvolávať na svoje vnútroštátne zákony, vrátane ústavy, aby tým odôvodnil nedodržanie medzinárodných záväzkov*

Podľa zásady lojálnej spolupráce sa Únia a členské štáty vzájomne rešpektujú a vzájomne si pomáhajú pri vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo zmlúv.

Zásada lojálnej spolupráce

Cieľom je zabezpečiť účinnosť práva Únie a jeho jednotnú aplikáciu:

- aktívne prijímaním opatrení – napr. včasná transpozícia smerníc, uplatňovanie záverov judikatúry SDEÚ, zosúladenie národnej úpravy s právom EÚ, zavedenie sankčných mechanizmov, informovanie komisie, ...
- pasívne sa zdržať ohrozenia práva Únie – zákaz ponechať v platnosti nezlučiteľné vnútroštátne ustanovenia,

Životné prostredie – napr. SDEÚ, C-196/16 a 197/16 zo dňa 26.7.2017
(dodatočná EIA):

„V zmysle zásady lojálnej spolupráce upravenej v článku 4 ZEÚ sú členské štáty povinné odstrániť nezákonné následky porušenia práva Únie. Príslušné vnútroštátne orgány sú teda povinné prijať v rámci svojich právomocí všetky opatrenia potrebné na nápravu neuskutočnenia posúdenia vplyvov na životné prostredie, napríklad zrušením alebo pozastavením už vydaného povolenia, s cieľom uskutočniť takéto posúdenie.“

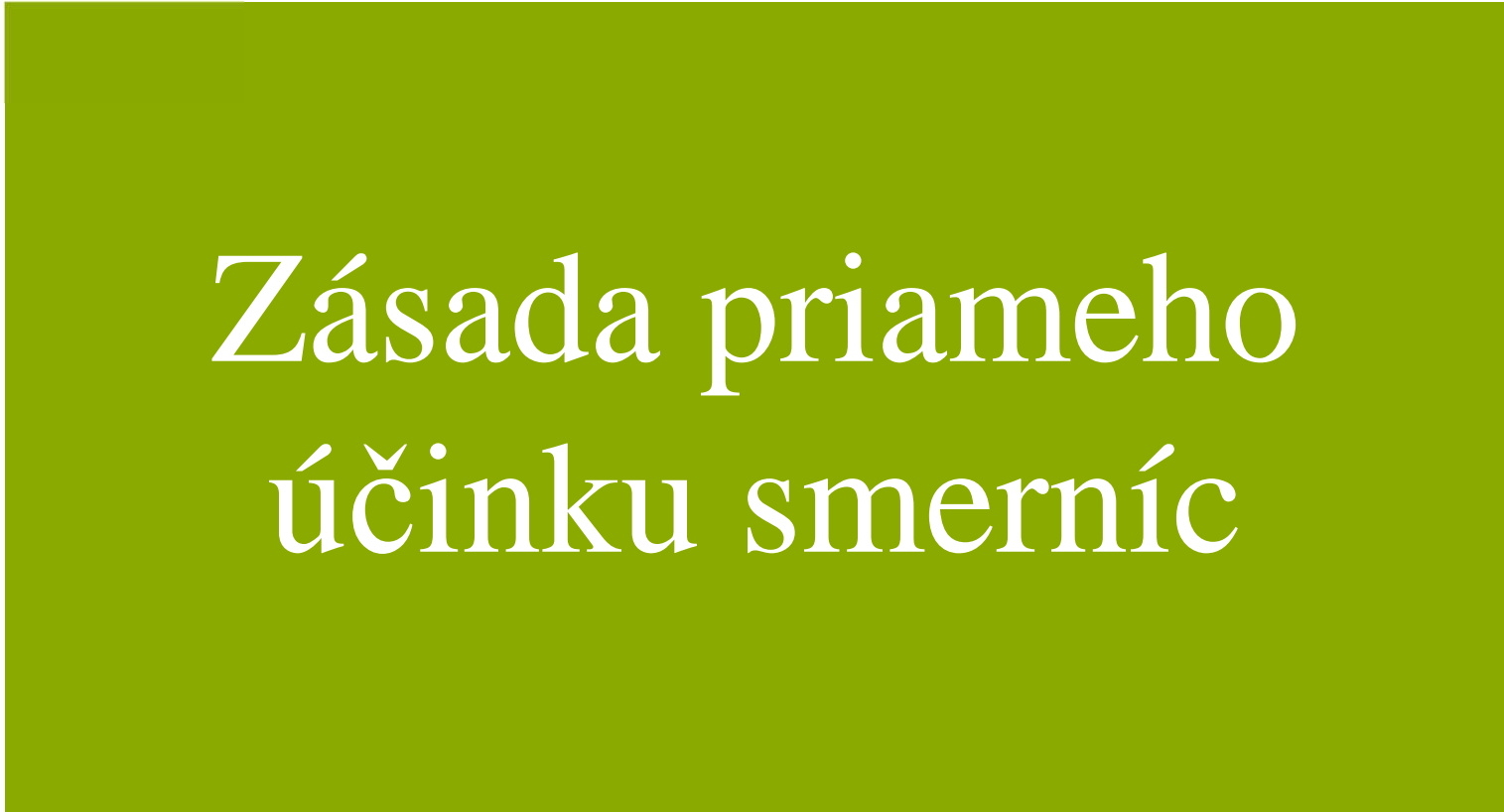

Zásada priamej aplikácie nariadení

čl. 288 ods. 2 ZFEÚ

Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzná vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

- Fyzické a právnické osoby sa môžu vo vnútroštátnom konaní dovoliavať práv a povinností vyplývajúcich z nariadenia.
- Aplikácia bez recepčnej normy
- Výnimky, ak členský štát v prípade splnomocnenia neprijal nevyhnutné opatrenia na vykonanie nariadenia bez ktorých je aplikácia niektorých ustanovení nariadenia nemožná, lebo nedefinujú presným a jasným spôsobom práva alebo povinnosti (SDEÚ, C-403/98 zo dňa 11.1.2001, Monte Arcosu)
- Povinnosť členských štátov prijať legislatívne, správne alebo finančné vykonávacie opatrenia na zabezpečenie úplnej a účinnej aplikácie nariadenia
- priamy účinok vo vertikálnych (SDEÚ, C-34/73 zo dňa 10.10.1973, Variola) aj horizontálnych sporoch (SDEÚ, C-253/00 zo dňa 17.9.2002, Muñoz)

Zásada priameho účinku smerníc

Zásada priameho účinku smerníc

- čl. 288 ods. 3 ZFEÚ:

Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

Zásada priameho účinku smerníc

- nepriamy účinok – na účely interpretácie vnútroštátneho práva v súlade s ustanoveniami a cieľmi smernice (eurokonformný výklad)
- priamy účinok – fyzickej alebo právnickej osoby vyplývajú priamo zo smernice konkrétne práva, resp. povinnosti
- potreba transpozície do národného práva, avšak vzhľadom na záväznosť smerníc musí byť možnosť sa priamo dovolať na účinok

Zásada priameho účinku smerníc

- Prvý krát sa Súdny dvor vyjadril k podmienkam priameho účinku – C-41/74 zo dňa

4.12.1974, Van Duyn

- o uplynula transpozičná lehota
- o smernica nie je správne transponovaná alebo nie je zabezpečená celá účinnosť
- o ustanovenie smernice je dostatočne jasné, presné (určité) a nepodmienené
- o priamy účinok nemá za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe

Zásada priameho účinku smerníc

- Priamy účinok len subsidiárne, ak eurokonformný výklad problematického vnútroštátneho ustanovenia nie je možný (SDEÚ, C-462/99 zo dňa 22.5.2003, Connect Austria)

Zásada priameho účinku smerníc - horizontálny

- V sporoch medzi verejnými subjektmi, t.j. konajúcimi v mene štátu, napr. jednotka územnej samosprávy voči daňovému orgánu (SDEÚ, C- 4/89 zo dňa 15.5.1990, Comune di Carpaneto II)
- NIKDY v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi (SDEÚ, C- 297/03 zo dňa 26.5.2005, Sozialhilfeverband Rohrbach)

Zásada priameho účinku smerníc - vertikálny

- Dovoľávanie sa jednotlivca svojho práva proti členskému štátu (verejnému orgánu, napr. orgán verejnej správy alebo územnej samosprávy, štátny podnik, štátom alebo obcou zriadená spoločnosť plniaca úlohy štátu a je pod jeho kontrolou, ...)
- NIKDY uplatňovanie priameho účinku verejného subjektu voči súkromnoprávnemu subjektu (SDEÚ, C-102/02 zo dňa 29.4.2004, Beuttenmüller)
- SDEÚ, C-237/07 zo dňa 25.8.2008, Janecek – akčné plány na zlepšenie kvality ovzdušia, potreba bezprostredného konania príslušných orgánov, ak sú prekračované limity

Aarhurský dohovor a jeho uplatňovanie v rámci EÚ

- Dňa 25. júna 1998 Spoločenstvo podpísalo Dohovor EHK OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Århuský dohovor).
- **Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor)** bol podpísaný na 4. ministerskej konferencii Európskej hospodárskej komisie OSN „Životné prostredie pre Európu“ v dánskom Aarhuse. V medzinárodnom kontexte je tento dohovor považovaný za jeden z najvýznamnejších dokumentov svojej doby – je charakterizovaný ako kvalitatívny predel v komunikácii medzi štátnou správou a občanmi, ako nástroj k prehĺbovaniu demokracie a k presadzovaniu ľudských práv a slobôd. Dohovor podpísalo priamo na konferencii 35 štátov a Európske spoločenstvo a následne aj ďalšie 4 štáty. Platnosť nadobudol 30. októbra 2001 a Európske spoločenstvo ho schválilo 17. februára 2005.
- Preambula Århuského dohovoru priznáva každému človeku právo na život v životnom prostredí, ktoré je postačujúce na zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu, a súčasne ukladá povinnosť, jednotlivu aj spoločne s inými, chrániť a zlepšovať životné prostredie v prospech súčasných i budúcich generácií. Na zabezpečenie tohto práva a na splnenie tejto povinnosti občania musia mať prístup k informáciám, musia mať právo podieľať sa na rozhodovacom procese a musia mať prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

- Uznesením č. 1840 z 23. septembra 2005 Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas s pristúpením k Århuskému dohovoru. Dohovor nadobudol v Slovenskej republike platnosť 5. marca 2006.
- Národným kontaktným bodom pre Aarhuský dohovor (National Focal Point to the Aarhus Convention) je pracovníčka Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky: **JUDr. Tatiana Tökölyová**

Aarhuský dohovor pozostáva z **troch základných pilierov**:

Prvý pilier Aarhuského dohovoru deklaruje **právo verejnosti na prístup k informáciám o životnom prostredí**. V súvislosti s prvým pilierom Aarhuského dohovoru bola vydaná smernica Európskeho parlamentu a Rady č. **2003/4/ES** z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí.

V máji roku 2000 NR SR prijala zákon č. **211/2000 Z.z.** o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov, ktorý kodifikuje právo občanov na prístup k informáciám.

V marci roku 2004 bol prijatý zákon č. **205/2004 Z.z.** o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon nadobudol účinnosť 1. júla 2004. Predmetom právnej úpravy tohto zákona je transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/4/ES.

Druhý pilier Aarhuského dohovoru je o **účasti verejnosti na rozhodovacom procese**.

Účasť verejnosti na rozhodovacom procese je upravená smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. **2003/35/ES**.

V slovenskom právnom systéme bola smernica transponovaná do zákona č. **24/2006 Z.z.** o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a tiež do zákona č. **245/2003 Z.z.** o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia v znení neskorších predpisov, resp. zákon č. **39/2013 Z.z.**

Tretí pilier Aarhuského dohovoru sa týka **prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia** a vytvára garancie pre každého, koho environmentálne práva boli porušené, aby mal možnosť spravodlivého posúdenia nezávislými orgánmi /napr. súdmi/. V slovenskom vnútroštátnom práve prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia bližšie upravujú najmä tieto právne predpisy:

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení ústavných zákonov č. 244/1998 Z.z., č. 9/1999 Z.z., č.90/2001 Z.z., č. 140/2004 Z.z., č.323/2004 Z.z., 463/2005 Z.z., č. 92/2006 Z.z., č. 210/2006 Z.z., č.100/2010 Z.z., č. 356/2011 Z.z., č. 232/2012 Z.z., č. 161/2014 Z.z., č. 306/2014 Z.z. a č. 427/2015 Z.z. (čl.44 a čl. 45)

Zákon č. 71/1967 Zb. o **správnom konaní** (správny poriadok)

Zákon č. 99/1963 Zb. **Občiansky súdny poriadok** v znení neskorších predpisov

Súčasťou Aarhuského dohovoru je Protokol o registroch únikov a prenosov znečisťujúcich látok (**PRTRs**) - prvý medzinárodný nástroj, ktorého cieľom je umožniť prístup verejnosti k informáciám prostredníctvom založenia koherentných národných registrov.

Vstúpenie Protokolu PRTRs do platnosti v októbri 2009 bolo významným krokom. Slovenská republika pristúpila ako jedna z prvých zmluvných strán Aarhuského dohovoru k Protokolu PRTR dňa 1. 4. 2008.

Prvé zasadnutie zmluvných strán Protokolu o registroch únikov a prenosov znečisťujúcich látok (PRTR MOPP-1) sa konalo v Ženeve, v Paláci národov, v dňoch 20. - 22. 4. 2010

Významné dátumy Aarhuského dohovoru:

- 19. – 21. apríl 1999** Prvé stretnutie signatárov Aarhuského dohovoru, Kišiňov (Moldavská republika)
- 3. – 5. júl 2000** Druhé stretnutie signatárov Aarhuského dohovoru, Dubrovnik (Chorvátsko)
- 21. – 23. október 2002** Prvé zasadnutie zmluvných strán Aarhuského dohovoru, Lucca (Taliansko)
- 25. – 27. máj 2005** Druhé zasadnutie zmluvných strán Aarhuského dohovoru, Almaata (Kazachstan)
- 11. – 13. jún 2008** Tretie zasadnutie zmluvných strán Aarhuského dohovoru, Riga (Litva)
- 29. jún – 1. júl 2011** Štvrté zasadnutie zmluvných strán Aarhuského dohovoru, Kišiňov (Moldavsko)
- 30. jún – 2. júl 2014** Piate zasadnutie zmluvných strán Aarhuského dohovoru, Maastricht (Holandsko)
- 11. – 14. september 2017** Šieste zasadnutie zmluvných strán Aarhuského dohovoru, Budva (Čierna Hora)

Smernica o prístupe verejnosti
k informáciám o životnom prostredí
(2003/4/ES)

Smernica o účasti
verejnosti pri navrhovaní plánov a
programov týkajúcich sa ŽP
(2003/35/ES)

Smernica o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí (2003/4/ES)

CIEĽ TEJTO SMERNICE

- V plnej miere prispôsobuje vnútroštátne právne predpisy krajín Európskej únie (EÚ) Aarhuskému dohovoru z roku 1998 o prístupe k informáciám, účasti verejnosti a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.
- Zaručuje prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktoré majú verejné orgány alebo ktoré sú pre nich uchovávané, na žiadosť alebo prostredníctvom aktívneho šírenia.
- Vymedzujú sa v nej základné pojmy, podmienky a praktické opatrenia, ktorými sa verejnosť musí riadiť v prípade sprístupnenia požadovaných informácií o životnom prostredí

Smernica nadobudla účinnosť 14. februára 2003. Krajiny EÚ ju mali zapracovať do vnútroštátneho práva do 14. februára 2005

Obsah smernice :

- čl. 1 - Ciele
- čl. 2 - Definície
- čl. 3 - Prístup k informáciám o životnom prostredí a základ žiadosti
- čl. 4 - Výnimky
- čl. 5 - Poplatky
- čl. 6 - Prístup k spravodlivosti
- čl. 7 - Šírenie informácií o životnom prostredí
- čl. 8 - Kvalita informácií o životnom prostredí
- čl. 9 - Overovacie konanie
- čl. 10 - Vykonanie
- čl. 11 - Zrušenie
- čl. 12 - Účinnosť
- čl. 13 - Adresáti

Transpozícia smernice 2003/4/E :

Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií)

Dátum vydania: 2000-07-13

Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Dátum vydania: 2004-04-16; Strana: 2127-2141

Zákon č. 4/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Dátum vydania: 2010-01-12

Zákon č. 239/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Dátum vydania: 2017-09-12

- **C-442/14 zo dňa 23.11.2016 Bayer CropScience:**
 - o označenie informácii ako dôverných, skúmanie námietky žiadateľa, že sa jedná o dôverné alebo priemyselné informácie
 - o emisie do životného prostredia: zahŕňa uvoľňovanie prípravkov na ochranu rastlín a biocídne výrobky a látky, ktoré tieto prípravky a výrobky obsahujú, ak uvoľňovanie je skutočné alebo predvídateľné

- **C-71/14 zo dňa 6.10.2015 East Sussex Bounty Council:**
 - o poplatok za poskytnutie informácie o ŽP nemôže zahŕňať časť nákladov na udržiavanie databázy používanej verejným orgánom, môže ale zahŕňať pracovný čas strávený zamestnancami na zodpovedanie žiadostí, ale nemôže prekročiť primeranú sumu
 - o primeranosť môže byť preskúmaná len obmedzene, ale musí byť na základe objektívnych skutočností a v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity

- **C-329/13 zo dňa 8.5.2014 Ferdinand Stefan:**
 - o odmietnutie zverejnenia z dôvodu dodržiavania práva na spravodlivý súdny proces (čl. 47 Charty)
 - o každý členský štát, jeho súdy a správne orgány sú povinné zabezpečiť dodržiavanie práva EÚ (tu primárneho) a nemôžu vykladať smernicu v rozpore s nadriadeným právnym aktom

- **C-71/10 zo dňa 28.7.2011 Office of Communicationes:**
 - o verejný záujem zverejnenia oproti záujmom zamietnutia – možné kumulatívne zohľadnenie viacerých uvedených v čl. 4 ods. 2 smernice

- **C-524/09 zo dňa 22.12.2010 Ville de Lyon:**

- sprístupnenie údajov o transakciách s emisnými kvótami podlieha osobitným pravidlám sprístupňovania
- ak nebol udelený predchádzajúci súhlas príslušných držiteľov účtu, môže verejnosť nahliadať len do údajov verejnej oblasti webovej stránky nezávislého protokolu transakcií po skončení obchodovateľného obdobia

- **C-279/12 zo dňa 19.12.2013 Fish Legal:**

- subjekty s funkciami verejnej správy – či sú im zverené výsadné právomoci vo vzťahu k pravidlám uplatňujúcim sa na vzťahy medzi osobami podľa súkromného práva
- či sú pod kontrolou orgánu alebo osoby podľa čl. 2 ods. 2 písm. a) alebo b) smernice, alebo či autonómne určujú spôsob, ktorým poskytujú služby
- všetky informácie o životnom prostredí, ktoré má, okrem tých, ktoré sa netýkajú poskytovanie tejto služby

- **C-515/11 zo dňa 18.7.2013 Deutsche Umwelthilfe:**

- vyňatie orgánov s právomocou súdov alebo zákonodarcov – nevzťahuje sa na ministerstvá, pokiaľ pripravujú a prijímajú normatívne predpisy nižšej právnej sily ako sú zákony

- **C-204/09 zo dňa 14.2.2012 Flachglas Torgau GmbH:**

- vyňatie orgánov s právomocou súdov alebo zákonodarcov – môže sa vzťahovať na ministerstvá, pokiaľ sa zúčastňujú na zákonodarnom procese, najmä predkladaním návrhov zákonov alebo stanovísk
- výnimka sa nemôže uplatniť, keď zákonodarný proces skončil
- dôvernosť je splnená, ak vnútroštátny predpis stanovuje, že dôvernosť je dôvod na zamietnutie a je jasne vymedzené, čo pritom súd musí skúmať

Smernica o účasti verejnosti pri navrhovaní plánov a programov týkajúcich sa ŽP (2003/35/ES)

Cieľom tejto smernice je prispieť k vykonávaniu záväzkov vyplývajúcich z Árhuského dohovoru, najmä:

- a) zabezpečením účasti verejnosti pri vypracovávaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia;
- b) zlepšovaním účasti verejnosti a zabezpečením ustanovení o prístupe k spravodlivosti v smerniciach Rady 85/337/EHS a 96/61/ES

Táto smernica nadobúda účinnosť v deň jej uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie = 25.6.2003. Krajiny EÚ ju mali zapracovať do vnútroštátneho práva do 25. júna 2005

Obsah smernice :

- čl. 1 - Ciele
- čl. 2 - Účast' verejnosti na plánoch a programoch
- čl. 4 - Zmena a doplnenie smernice 96/61/ES
- čl. 5 - Podávanie správ a preskúmanie
- čl. 6 - Vykonanie
- čl. 7 - Nadobudnutie účinnosti
- čl. 8 - Adresáti

Transpozícia smernice 2003/35/E :

Zákon č. 532/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 275/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1996 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 454/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Zákon č. 145/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 287/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 114/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov

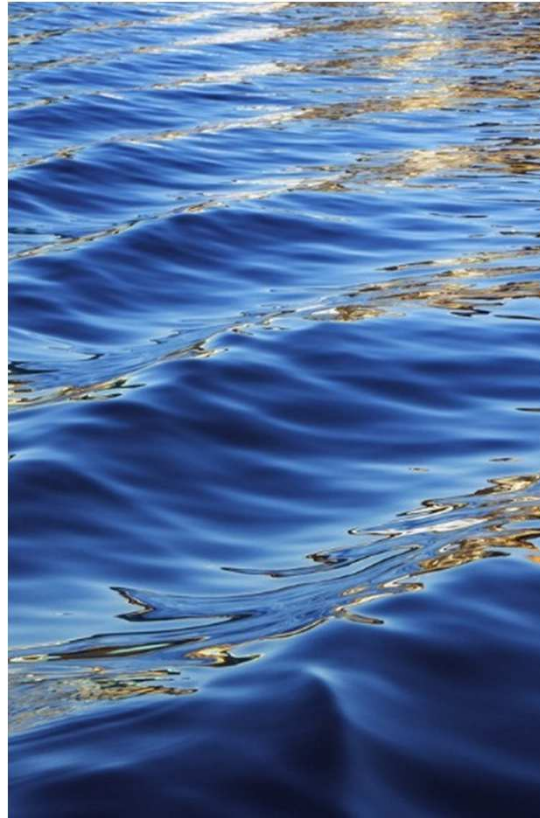

Zákon č. 117/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

C-72/12 zo dňa 7.11.2013 Gemeinde Altrip:

smernica musela byť transponovaná do 25.6.2005 a musí sa vykladať tak, že sa vzťahuje aj na konania začaté pred týmto dátumom, ak k vydaniu povolenia prišlo až po tomto dátume členské štáty nemôžu obmedziť napadnutie zákonnosti rozhodnutia len z dôvodu, že nebolo vykonané posudzovanie vplyvov na životné prostredie, ale musia túto možnosť rozšíriť aj na chybné vykonanie takéhoto posudzovania procesná vada nemusí viesť k inému rozhodnutiu, ale nemôže odňať možnosť dotknutej verejnosti jednu zo záruk zavedených cieľmi smernice 58/337 – zabezpečení prístupu k informáciám a v účasti na rozhodovacom procese

Smernica o posudzovaní
vplyvov na životné prostredie
(2011/92/EÚ),
Smernica o priemyselných
emisiách
(2010/75/EÚ)

Smernica o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (2011/92/EÚ)

CIEĽ SMERNICE

- Aktualizujú sa pravidlá, v ktorých sa od navrhovateľov určitých verejných a súkromných projektov vyžaduje, aby vykonali celkové posúdenie vplyvu projektu na životné prostredie ešte pred udelením povolenia.

Cieľom pozmeňujúceho právneho predpisu prijatého v roku 2014 (smernica 2014/52/EÚ) je posilniť účinnosť EIA, a to zlepšovaním kvality, posilňovaním účinnosti prostredníctvom užších synergií s inými právnymi predpismi EÚ a zjednodušovaním postupov. Projekty, ktoré by mohli mať podstatný vplyv na životné prostredie z dôvodu ich povahy, veľkosti alebo umiestnenia, musia získať povolenie a komplexné predchádzajúce posúdenie.

Smernica sa uplatňuje od 17. februára 2012

Obsah smernice :

- čl. 1 - definície
- čl. 2 - povoľovací proces
- čl. 3 - rozsah posudzovania
- čl. 4 - rozhodovanie o rozsahu posudzovania
- čl. 5 - predkladanie informácií o projekte a vyjadrovanie
- čl. 6 - informácie o projekte a pripomienkovanie
- čl. 7 - posudzovanie
- čl. 8 -
- čl. 9 - zverejňovanie rozhodnutí
- čl. 10 -
- čl. 11 - účasť verejnosti v konaniach
- čl. 12 - výmena informácií
- čl. 13 - povinnosť oznamovania
- čl. 14 -
- čl. 15 - účinnosť
- čl. 16 - adresáti

Transpozícia smernice 2011/92/E :

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)

Dátum vydania: 1976-05-07; Strana: 145-174

Zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon)

Dátum vydania: 1988-04-19

Zákon č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe

Dátum vydania: 1988-04-20

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

Dátum vydania: 2002-09-26; Strana: 5410-5465

Zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ÚDátum vydania: 2004-10-16

Zákon č. 532/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Dátum vydania: 2005-12-03

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Dátum vydania: 2006-01-20

Zákon č. 275/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1996 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Dátum vydania: 2007-06-20

Zákon č. 454/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Dátum vydania: 2007-10-04

Transpozícia smernice 2011/92/E :

Zákon č. 145/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 287/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 114/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 117/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 258/2011 Z. z., o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 408/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 314/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Zákon č. 312/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 147/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov

- **C-2/07 zo dňa 28.2.2008 Paul Abraham:**

- Dohoda medzi verejným orgánom a súkromnými subjektmi o realizácii stavebných prác nie je projektom v zmysle smernice, avšak prináleží vnútroštátnemu súdu určiť, či táto dohoda obsahuje povolenie a či toto povolenie je súčasťou viacetapového konania (hlavné rozhodnutie a vykonávacie rozhodnutie) a či treba zohľadniť účinok viacerých projektov, ktorých vplyv na ŽP je treba posúdiť komplexne
- vnútroštátny súd musí posúdiť, či stavebné práce určené na zvýšenie činnosti a leteckej prevádzky majú byť predmetom štúdie o posúdení vplyvov, pričom je potrebné zohľadniť plánované zvýšenie činnosti letiska pri posudzovaní vplyvov

- **C-75/08 zo dňa 30.4.2009 The Queen / Christopher Mellor:**
 - samotné rozhodnutie nemusí obsahovať dôvody, pre ktoré sa dospelo k záveru, že posúdenie vplyvov nie je potrebné, avšak ak dotknutá osoba o to požiada, musia jej byť poskytnuté informácie o dôvodoch a relevantné dokumenty
 - odôvodnenie je dostatočné, ak osobám umožňuje posúdiť vhodnosť podania opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu
- **C-263/08 zo dňa 15.10.2009 Djurgården:**
 - na projekt odvádzania vody prenikajúcej do tunela, v ktorom je uložené elektrické vedenie, a privádzania vody do pôdy alebo horniny s cieľom nahradiť prípadný úbytok podzemných vôd, ako aj výstavby a prevádzkovania zariadení na odvádzanie a privádzanie vody sa vzťahuje smernica
 - dotknutá verejnosť musí mať právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu o povolení projektu
 - minimálny počet 2.000 členov mimovládnej organizácie na ochranu životného prostredia, aby mala právo podať opravný prostriedok, nie je v súlade so smernicou

- **C-156/07 zo dňa 10.7.2008 Salvatore Aiello:**
 - výstavba cesty a povinnosť vykonať posudzovanie projektu
 - možnosť vyčleniť projekty podľa príl. II smernice na určovacie konanie, t.j. osobitne pre každý projekt, alebo všeobecne stanovením prahových hodnôt alebo kritérií
 - kritériá príl. III smernice musia byť zohľadnené a preto prevzaté do vnútroštátnych predpisov a nesmú byť vylúčené, ak sú pre projekt relevantné
- **C-486/04 zo dňa 23.11.2006 EK proti Taliansku:**
 - porušenie práva EÚ
 - nie je možné vylúčiť z posudzovania vplyvov na ŽP projekty z prílohy I. smernice
 - pojem zneškodňovanie odpadu je autonómny od pojmu zneškodňovanie odpadu podľa smernice o odpade a preto sem spadá zhodnocovanie aj zneškodňovanie odpadov

- **C-201/02 zo dňa 7.1.2004 The Queen/ Delena Wells:**
 - povolenie opätovnej prevádzky lomu sa obsahuje v svojej celistvosti povolenie podľa smernice a je potrebné vykonať posudzovanie vplyvov na ŽP a preskúmať vo viacstupňovom konaní všetky možné vplyvy na ŽP
 - vnútroštátny súd musím posúdiť, či môže udelené povolenie zrušiť, alebo ho aspoň prerušiť na vykonanie posúdenia vplyvov na ŽP, alebo či môže jednotlivec žiadať náhradu škody
- **C-348/15 17.11.2016 Stadt Wiener Neustadt:**
 - smernica nevyučuje, aby sa projekt považoval za legálne povolený, ak nebola spravená EIA, keď už uplynula lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodnutia pre daný projekt
 - nie je však možné považovať v takom prípade posudzovanie za uskutočnené

- **C-41/11 zo dňa 28.2.2012 Inter-Environnement Wallonie:**
 - ochrana vôd v nadväznosti na rámcovú smernicu o vodách
 - akčný plán nebol posúdený v rámci strategickej EIA a súd musí prijať opatrenia vedúce k náprave takéhoto pochybenia – pozastavenie / zrušenie
 - výnimočne však môže ponechať účinky tohto aktu, ak to vnútroštátne právo umožňuje a
 - tento akčný plán predstavuje riadne prebratie smernice
 - nový akčný plán neumožňuje predísť nepriaznivým účinkom na ŽP, ktoré vyplývajú zo zrušenia pôvodného plánu
 - zrušením plánu vznikne právne vákuum, ktoré by malo na ŽP ešte nepriaznivejší vplyv a zníženie ochrany vody, t.j. zrušenie by bolo v rozpore s cieľom smernice
 - výnimočné zachovanie účinkov môže byť odôvodnené len na nevyhnutný čas na prijatie opatrení na nápravu

- **C-196/16 a 197/16 (spojené veci) zo dňa 26.7.2017 Comune di Corridonia:**
 - výstavba a prevádzka zariadení na výrobu elektrickej energie z bioplynu
 - v prípade nevykonania posudzovania vplyvov EÚ vyžaduje odstránenie protiprávnych dôsledkov a nebráni tomu, aby sa posúdenie uskutočnilo v rámci nápravy dodatočne po výstavbe zariadenia a jeho uvedení do prevádzky, ak
 - Vnútroštátne prepisy umožňujúce túto nápravu neposkytujú dotknutým osobám možnosť obchádzať alebo neuplatniť právo EÚ a
 - Posúdenie uskutočnené v rámci nápravy sa netýka len budúcich vplyvov, ale zohľadňuje aj všetky vplyvy, ku ktorým došlo od okamihu realizácie

- **C-570/13 zo dňa 16.4.2015 Karoline Gruber:**
 - výstavba obchodného centra, bez vykonania EIA
 - Susedia (podľa rakúskeho živnostenského zákona) spĺňajú pojem dotknutej verejnosti a môžu sa dovolávať aj iných ako individuálnych práv
 - Či majú dostatočný záujem alebo ide o porušovanie práva určí vnútroštátny predpis tak, aby bol dodržaný cieľ – široký prístup verejnosti k spravodlivosti
 - Dotknutá verejnosť spĺňajúca „dostatočný záujem“ alebo „porušovanie práva“ musí mať možnosť podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu o nevykonaní posudzovania vplyvov a vydané rozhodnutie nemá pre susedov záväzný účinok

Smernica o priemyselných emisiách (2010/75/EÚ)

V záujme kontroly priemyselných emisií EÚ vytvorila všeobecný rámec, ktorý je založený na integrovanom udeľovaní povolení. Znamená to, že povolenia musia zohľadňovať celkovú environmentálnu výkonnosť s cieľom vyhnúť sa presunu znečistenia medzi zložkami, ako je ovzdušie, voda či pôda. Prioritou by malo byť predchádzať znečisteniu prostredníctvom zásahov pri zdroji a zabezpečovať obozretné využívanie a riadenie prírodných zdrojov.

CIEĽ SMERNICE

- Smernica vychádza z prepracovania siedmich skorších právnych predpisov o priemyselných emisiách a stanovujú sa v nej pravidlá predchádzania a kontroly znečistenia ovzdušia, vody a pôdy a vyhýbania sa tvorbe odpadu z veľkých priemyselných zariadení.

Právny predpis sa vzťahuje na tieto priemyselné činnosti:

energetika, výroba a spracovanie kovov, nerastov, chemických látok, odpadové hospodárstvo a iné odvetvia, ako je výroba celulózy a papiera, bitúnky či intenzívny chov hydiny a ošípaných.

Smernica o priemyselných emisiách (2010/75/EÚ)

Vo všetkých zariadeniach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, sa musí predchádzať znečisteniu a znižovať znečistenie s uplatnením najlepších dostupných techník* (BATs - best available techniques), účinného využívania energie, predchádzania vzniku odpadu a riadenia odpadov a opatrení na predchádzanie nehodám a obmedzenie ich následkov.

Zariadenia môžu byť prevádzkované, len ak majú povolenie a musia sa riadiť podmienkami, ktoré sú v ňom stanovené.

Záveru BATs prijaté Komisiou sú referenciou pri stanovovaní podmienok povolenia. Limitné hodnoty emisií musia byť stanovené na úrovni, ktorou sa zabezpečí, že emisie znečisťujúcich látok nepresiahnu úroveň súvisiace s používaním BATs. Limitné hodnoty však môžu presiahnuť tieto úrovne, len ak by sa dokázalo, že by to viedlo k nepomerným nákladom v porovnaní s environmentálnymi prínosmi.

Príslušné orgány musia vykonávať pravidelné inšpekcie zariadení.

Verejnosti sa musí v skorej fáze umožniť, aby sa mohla zapojiť do postupu udeľovania povolení

Obsah smernice :

- čl. 1 - Predmet úpravy
- čl. 2 - Rozsah pôsobnosti
- čl. 3 - Vymedzenie pojmov
- čl. 4 - VPovinnosť byť držiteľom povolenia
- čl. 5 - Udelenie povolenia
- čl. 6 - Všeobecne záväzné pravidlá
- čl. 7 - Mimoriadne udalosti a havárie
- čl. 8 - Nedodržiavanie podmienok povolenia
- čl. 9 - Emisie skleníkových plynov
- Ustanovenia pre činnosti uvedené v prílohe I.
- čl. 10 - Rozsah pôsobnosti
- čl. 11 - Všeobecné zásady týkajúce sa základných povinností prevádzkovateľa
- čl. 12 - Žiadosti o povolenia
- čl. 13 - Referenčné dokumenty o BAT a výmena informácií
- čl. 14 - Podmienky povolenia
- čl. 15 - Limitné hodnoty emisií, ekvivalentné ukazovatele a technické opatrenia
- čl. 16 - Požiadavky v oblasti monitorovania
- čl. 17 - Všeobecne záväzné pravidlá pre činnosti uvedené v prílohe č. 1
- čl. 18 - Normy kvality životného prostredia
- čl. 19 - Vývoj v oblasti najlepších dostupných techník
- čl. 20 - Zmeny zariadení prevádzkovateľmi
- čl. 21 - Prehodnotenie a aktualizácia podmienok povolenia
- čl. 22 - Uzatvorenie lokality

Obsah smernice :

- čl. 23 - Environmentálne inšpekcie
- čl. 24 - Prístup k informáciám a účasť verejnosti na povoľovacom konaní
- čl. 25 - Prístup k spravodlivosti
- čl. 26 - Cezhraničné vplyvy
- čl. 27 - Nové techniky
- Osobitné ustanovenia pre spaľovacie zariadenia
- čl. 28 - Rozsah pôsobnosti
- čl. 29 - Agregáčné pravidlá
- čl. 30 - Limitné hodnoty emisií
- čl. 31 - Stupeň odsírenia
- čl. 32 - Prechodné národné programy
- čl. 33 - Výnimka pre obmedzenú životnosť
- čl. 34 - Malé izolované systavy
- čl. 35 - Miestne teprárne
- čl. 36 - Geologické ukladanie oxidu uhličitého
- čl. 37 - Porucha alebo výpadok na odlučovacom zariadení
- čl. 38 - Monitorovanie emisií do ovzdušia
- čl. 39 - Dodržiavanie emisných limitov
- čl. 40 - Viacpalivové spaľovacie zariadenia

Obsah smernice :

čl. 41 - Vykonávacie predpisy

Spaľovne odpadov a spoluspaľovanie odpadov

čl. 42 - Rozsah pôsobnosti

čl. 43 - Vymedzenie pojmu

čl. 44 - Žiadosti o povolenia

čl. 45 - Podmienky povolenia

čl. 46 - Riadenie emisií

čl. 47 - Porucha

čl. 48 - Monitorovanie emisií

čl. 49 - Dodržiavanie emisných limitov

čl. 50 - Prevádzkové podmienky

čl. 51 - Povolenie na zmenu prevádzkových podmienok

čl. 52 - Dodávka a preberanie odpadov

čl. 53 - Zvyšky

čl. 54 - Podstatná zmena

čl. 55 - Podávanie správ a informovanie verejnosti o spaľovniach odpadov a zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov

Transpozícia smernice 2010/75/E :

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší

Zákon č. 318/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 398/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 411/2012 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí

Zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 183/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Transpozícia smernice 2010/75/E :

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 231/2013 Z. z. o informáciách podávaných Európskej komisii, o požiadavkách na vedenie prevádzkovej evidencie, o údajoch oznamovaných do Národného emisného informačného systému a o súbore technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 310/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 262/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 11/2016 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 148/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- **C-137/14 zo dňa 15.10.2015 EK proti Nemecko (IPKZ / EIA):**

- obmedzenie zrušenia rozhodnutia na absenciu posudzovania a len tie procesne vady, keď žalobca preukáže príčinnú súvislosť s výsledkom rozhodnutia – porušenie
- obmedzenie aktívnej legitímácie a rozsahu súdneho preskúmania na námietky vznesené v lehote učenej počas správneho konania – porušenie
- obmedzenie aktívnej legitímácie a rozsahu súdneho preskúmania pre združenia na ochranu ŽP na právne predpisy, ktoré zakladajú práva jednotlivcov – porušenie
- vylúčenie z pôsobnosti správne konania, ktoré začali pred 25.6.2002 – porušenie
- potvrdenie širokého prístupu verejnosti k spravodlivosti

C-115/09 zo dňa 12.5.2011 Band für Umwelt und Naturschutz:

je v rozpore so smernicou nepriznať mimovládny organizáciám podporujúcim životné prostredie možnosť uplatniť pred súdom v rámci žaloby proti povoleniu projektu porušenie pravidla vyplývajúceho z práva EÚ s cieľom ochrany životného prostredia z dôvodu, že toto pravidlo chráni len všeobecné a nie individuálny záujem

aj keď vnútroštátne predpisy túto možnosť nepoznajú, môže mimovládna organizácia vyvodiť právo uplatniť v rámci žaloby porušenie vnútroštátnych predpisov vyplývajúcich zo smernice o ochrane biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín rozsudok zabezpečuje prístup k spravodlivosti

- **C-81/14 zo dňa 10.9.2015 Nannonka Vulcanus Industries:**

- obmedzenie emisií prchavých organických zlúčením unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel – poskytnutie dlhšej lehoty, ako stanovuje smernica, možno priznať prevádzkovateľovi zariadenia na realizáciu jeho schémy znižovania emisií, ak náhrady, ktoré obsahujú menej alebo žiadne rozpúšťadlá, sa ešte len stále vyvíjajú,
- poskytnutie dlhšej lehoty vyžaduje povolenie príslušných orgánov na základe žiadosti prevádzkovateľa, pričom tieto musia predovšetkým overiť, či sa náhrady, ktoré sú spôsobilé na použitie v dotknutých zariadeniach a ktoré môžu znížiť emisie, skutočne vyvíjajú, či prebiehajúce práce môžu dospieť k vyvinutiu takýchto náhrad a či neexistuje alternatívne opatrenie, ktoré by pri nižších nákladoch mohli viesť k porovnateľnému alebo väčšiemu zníženiu emisií a najmä, či už nie sú dostupné iné náhrady
- zohľadniť tiež pomer nákladov na vývoj a dodatočných emisií spôsobených dlhšou lehotou a náklady alternatívnych opatrení
- rozsah predĺženia lehoty nesmie presiahnuť nevyhnutý čas na vývoj náhrad

- **C-416/10 zo dňa 15.1.2013 Križan (Pezinská skládka):**

- NS SR sa môže obrátiť na SDEÚ aj keď bolo prvé rozhodnutie zrušené ÚS SR a vnútroštátne právo mu stanovuje povinnosť rozhodnúť v spore v zmysle právneho názoru vyjadreného ÚS SR
- dotknutá verejnosť musí mať prístup od začiatku povoľovacieho konania k územnému rozhodnutiu
- nie je možné nesprístupniť územné rozhodnutie s odôvodnením ochrany dôverných alebo obchodných informácií
- je možné napraviť v priebehu druhostupňového správneho konania vzniknutú chybu, ak sú ešte otvorené všetky možnosti riešenia a že náprava v tomto štádiu konania umožní dotknutej verejnosti mať účinný vplyv na výsledok rozhodovacieho konania
- dotknutá verejnosť musí mať možnosť obrátiť sa na súd alebo iný orgán, ktorý má právomoc nariadiť predbežné opatrenia takej povahy, aby sa dočasne odložilo uplatňovanie povolenia, kým sa čaká na konečné rozhodnutie
- zrušenie rozhodnutia vydaného v rozpore so smernicou nemôže samo osebe predstavovať nedôvodný zásah do vlastníckeho práva prevádzkovateľa

Smernica SEVESO III
(2012/18/EÚ),
Prístup k spravodlivosti vo
veciach životného prostredia

Ciele smernica SEVESO III (2012/18/EÚ)

- naďalej zostáva prevencia veľkých havárií a zmierňovanie ich následkov ďalším zlepšením existujúcej úrovne ochrany
- tento cieľ by sa mal dosiahnuť zlepšením regulačných ustanovení v záujme zvýšenia ich účinnosti a efektívnosti a prípadným znížením zbytočnej administratívnej záťaže
- zvýšenie konzistentnosti jej vykonávania

Transpozícia smernice 2012/18/E :

Zákon č. 345/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 198/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- C-53/10 zo dňa 15.9.2011 Land Hessen:

- povinnosť členských štátov brať z dlhodobého hľadiska do úvahy potrebu zachovať primerané vzdialenosti medzi podnikmi, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica a verejne využívanými budovami je uložená aj takému orgánu, akým je mesto Darmstadt – poverené vydávať stavebne povolenia a to aj vtedy, keď túto činnosť vykonáva na základe presne vymedzenej právomoci
- povinnosť dodržať vzdialenosť neznamená zakázať umiestnenie verejne využívanej budovy, ale odporuje tomu vnútroštátna úprava, ktorá stanovuje povinné vydanie povolenia bez toho, aby sa posúdili riziká v štádiu plánovania alebo individuálneho rozhodnutia

Prístup k spravodlivosti vo veciach životného prostredia

- Občania musia mať možnosť obrátiť sa na súd, ak subjekty verejného sektora nerešpektujú práva a nespĺňajú požiadavky vytvorené na základe právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia.
- Subjekty verejného sektora musia pri odozve na žiadosti o informácie spĺňať minimálne požiadavky, ako sú konzultácie s verejnosťou, kontrola stavu ovzdušia a vody, príprava plánov na ochranu životného prostredia a obmedzenie potenciálne škodlivých činností

Prístup k spravodlivosti vo veciach životného prostredia

- Aarhuský dohovor v čl. 9 ods. 3 obsahuje záväzok zabezpečiť právo členov verejnosti domáhať sa na súde ochrany životného prostredia v pozícii žalobcu.
 - o právo na vypočutie vnútroštátnym sudcom,
 - o ktorý prípad preskúma spravodlivo a včas
 - o nariadi nápravu v danej záležitosti
 - o v procese, ktorý je finančne dostupný.
- na úrovni EÚ nie je jednotná úprava

C-240/09 zo dňa 8.3.2011 Lesoochranárske zoskupenie VLK (medved' hnedý):

čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru nemá priamy účinok, ale vnútroštátny súd musí poskytnúť taký výklad procesného práva, ktorý bude v čo najväčšej miere v súlade s cieľmi tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv EÚ, aby mohla mimovládna organizácia napadnúť na súde rozhodnutie, ktoré je v rozpore s právom EÚ

rozsudok zabezpečuje prístup k spravodlivosti

Mag. Annamária Tóthová

tel.: +421232786411

mail: annamaria.tothova@dhplegal.com

Ing. Peter Gallovič

tel.: +421905800886

mail: gallovic@epa.sk

